

TA in topvorm met 'Angels'

THEATER Angels in America; het leven naakt deel I en II van Tony Kushner door Toneelgroep Amsterdam, regie: Ivo van Hove, gezien: 8/3, Stadsschouwburg. Al-
daar: 26 (deel I), 27 (deel II) en 29/3 (deel I en II).

Als dit jaar een WK Toneel gehouden zou worden, zou *Angels in America* in de regie van Ivo van Hove zich daarvoor kwalificeren.

Toneelgroep Amsterdam toont zich met deze productie in topvorm, zowel mentaal als fysiek. Het caleidoscopische aidsdrama van Tony Kushner sluit naadloos aan bij de strakke regiestijl van Van Hove. En ook de thematiek van *Angels in America* - hoe verhoudt het individu zich met al zijn angsten en verbeelding tot macht en politiek - kwam al eerder in Van Hove's oeuvre voor.

Omdat *Angels in America* zich zowel afspeelt in de koortsige verbeelding van de personages, als op heel veel locaties tegelijk, koos scenograaf Jan Versweyveld voor een kale zwarte ruimte met alleen kantoorlampen aan het plafond. Die leegte werkt uitstekend, het is druk genoeg op het toneel. In deel twee is het soms bijna of we ons op Schiphol bevinden.

Het enige decorstuk bestaat uit een installatie van twee platenspelers en twee boxen, die het belang van de soundtrack van de voorstelling onderstreept. Ivo van Hove gebruikt de muziek van David Bowie - en hij is niet de enige regisseur die dat doet - om de voorstelling te kleuren met de sfeer van de jaren tachtig.

Komen we meteen op de actualiteit van dit epos. *Angels in America* speelt zich af in het conservatieve Reagan-tijdperk. Aids eist het ene slachtoffer na het andere, maar de homofobe regering doet of het niet bestaat, zeker niet als het virus ook in eigen kringen rondwaart. Het gaat in die maatschappij om eten en gegeten worden en al het vreemde moet worden afgeweerd.

Van Hove heeft het oorspronkelijk zes uur durende tweeluik terug gebracht tot vijf uur. Hij heeft de ondertitel *A gay fantasia on national themes*, verandert in *Het leven naakt*. Hij legt het accent niet op aids, maar op verval. Hij laat met zijn interpretatie zien dat de kinderen van de Reagan-generatie nog steeds op aarde rondlopen.

De vertaling van Carel Alphenaar is met zoveel swing geschreven, dat geen humoristisch detail

verloren is gegaan. Sterker nog, er valt heel veel te lachen om bijvoorbeeld de heerlijke valse nichtendialogen.

Maar de grootste troef van *Angels in America* is de groep die op het podium staat. Met Hans Kemna als adviseur zijn de rollen perfect, maar dan ook perfect, gecast. Elke speler zit in zijn rol gegoten en inspireert de ander daardoor optimaal.

Hans Kesting overtreft zichzelf als advocaat Roy Cohn, die tot op zijn sterfbed weigert uit de kast te komen. Hij is een 'hetero die met mannen neukt'. Kesting weet zijn personage doodziek met luier om en slangen in zijn lijf neer te zetten als de hufter die weigert te verliezen.

Het talent van Fedja van Huét openbaart zich in een oogopslag als hij van zijn rol van rechte politicus Martin Heller stapt in die van de homoseksuele Louis Ironson. Van het ene op het andere moment verandert hij van een boom van een vent in een kleine, kwetsbare joodse man, die het niet voor elkaar krijgt zijn angst voor verval te bezweren met grootste theorieën. Hadewych Minis speelt de mormoonse, verwaarloosde en aan valium verslaafde Harper Pitt even geestig als verontrustend. Barry Atsma is precies goed als haar man, Joe Pitt, die onophoudelijk met zichzelf worstelt omdat hij én mormoon én homoseksueel, én ook nog protégé van republikein Roy Cohn is.

Alwin Pulinx als engel des doods, Marieke Heebink als rabbi, onwrikbare moeder van Pitt, en kwelgeest aan Cohns sterfbed; Eelco Smits als de fladderige aidspatiënt Prior Walter, die leeft tegen de klippen op; en Roeland Fernhout als zwarte nicht en verpleger, het is of Kushner dit stuk speciaal voor deze acteurs heeft geschreven. Hier en daar kunnen de verhaallijnen iets helderder gearrangeerd worden, maar Toneelgroep Amsterdam brengt hier vijf uur lang hartbrekend toneel, waarover je je nog tijden kunt verwonderen.

**MAARTJE DEN BREEJEN
DE ROLLEN ZIJN
PERFECT GECAST
DOOR HANS KEMNA**

cultuur

Presley naar
de rechter

maakt de rechter een politicus

Sir Colin verdient
betere solisten